

Convergence Romania Financial Sector Modernization

Special Projects Initiative Public-Private Steering Committee

SUMMARY STATUS REPORT

SPI PROJECT: AMENDMENT OF THE AML LAW

Project Objective

Draft amendment of the AML law in line with the EU Third Directive provisions, which will address both banks' concerns for cost-effectiveness of reporting and avoidance of reputational and legal risks, and authorities' concerns for maintaining high standards about AML.

Project Working Group

Project Owner (PO): Petre Bunescu, RBA Vice President

Project Manager (PM): Doru Bebe Bulata, Director, BCR

Deputy Project Manager (DPMs): Paula Lavric, State Secretary, AML Office
Alis Avramescu, Deputy Director, NBR

Members : Liana Teodorescu, Manager, Bancpost
Magdalena Calangiu, Manager, Finansbank
Victoria Preoteasa, Manager, OTP Bank Romania
Constantin Jumuga, Manager, BRD-GSG
Sergiu Boga, Compliance Officer, Unicredit

Isabelle Chelariu, Legal Adviser, NBR

Magdalena Scriciu, Advisor, MoPF

Simona Butoi, Expert, MoPF

The Ministry of Justice has not yet appointed a representative in the PWG

Peer Reviewer: Emile van der Does (World Bank)

SPI Committee Meeting

December 20, 2006

1. Assessment of the situation requiring remedial actions

The need to amend the existing Romanian AML legislation is generated by both the alignment to the international practice and regulations (the newly released EU Third Directive and laws in different EU countries) and the necessity to ease the reporting burden for banks.

In complying with the AML requirements banks are exposed to financial, legal and reputational risks and incur high compliance costs born by the personnel involved, IT necessary investments, external and in-house continuous training, procedures' testing, archiving, etc. Likewise, banks could have costs with penalties generated by law nonobservance or with trials generated by disputes with customers related to delayed execution of transactions due to prolonged suspension of operations disposed by AML Office. These high costs are ultimately reflected in the level of commissions charged to clients for products and services.

When proposing the law amendments, Romania's specificities and the interest of having an appropriate AML system should also be taken into consideration so that high AML standards be maintained.

2. Project Progress Report

The issue of amending the existing AML legislation was on the agenda of the banking community for a long time. The RBA tried to have the AML law amended in 2005 when the banks' proposals were agreed with the Ministry of Justice, but the amendment of the law that was passed did not include several of the banks' recommendations. Therefore, some of the issues initially proposed by the RBA remained unsolved. In addition, since the last amendment attempt, the European Union Third Directive was enacted, bringing new AML regulatory requirements.

The SPI project objective is to prepare a law amendment proposal starting from the RBA Technical Committee's proposals, based on the public – private dialogue facilitated by the presence of relevant AML authorities in the project working group and, supported by international benchmarking and a regulatory impact assessment.

As the amendment proposals prepared within the RBA AML Technical Committee were counter-proposals to some changes initiated by the AML Office in the past and as new issues arose from searching in the international experience (the legislations of their

mother-banks' countries), the PWG decided to undertake a more comprehensive and in-depth review of the law and re-consider the amendment proposals in the light of the Third Directive and of the international experience.

The bank PWG members had a first introductory meeting on November 14th, when the SPI Secretariat presented them the results of the research in the international practice, as a support the RBA AML Technical Committee's proposals for the law amendment.

The bank PWG members agreed on the outline of the SPI actionable document to be presented to the SPI Committee for endorsement:

- the importance of the AML and the role of the banks in preventing and combating of money laundering and terrorism financing;
- presentation of the legal and institutional framework in Romania, the necessity of amending the current legislation (for aligning it to the EU Third Directive, for harmonizing it with relevant international practices, for easing the reporting burden for banks, for avoiding the compliance risks and for increasing the efficiency of the AML supervisory activity)
- the amendment proposals;
- the estimation of the regulatory change impact on the banking system's financials;
- conclusions of the PWG.

In order to prepare the SPI Actionable document, bank PWG members delivered their individual contributions; the authorities' representatives' contributions are expected also.

The bank PWG members met three times in order to work on the amendments they would like to propose. The Deputy Project Manager representing the AML Office participated to the debates in the last two meetings.

The main amendment proposals refer to:

- adding to the definitions sections with the „politically exposed persons” definition, according to Art. 3.8. in the Third Directive;
- introducing the possibility that the compliance officer analyzes the reports on suspicious transactions and send to the AML Office only the cases of reasonable suspicion, in line with the provisions of Art. 22 (1) a) of the Third Directive and with the provisions of the Italian and English law (now compliance officers have to send all the reports on suspicious transactions they receive from branches without any right to have a deeper analysis) – see Art. 3. - (1) of the Romanian law;
- reduction in the suspension period (from 3 banking days to 24 hours) and in the prolongation of the suspension period (from 4 banking days to 48 hours). The Directive provides the possibility of suspending the suspicious transactions; some laws don't provide this (UK, Greece, France, UK), and some others foresee a 24 hours /48 hours period (Austria, Hungary and Italy, with no prolongation and generally under the condition of not disturbing the current business). See Art. 3 - (2) and Art. 3 - (3) of the Romanian law;

- increase in the reporting threshold from EUR 10000 to EUR 15000 for cash transactions and from EUR 10000 to EUR 50000 for cross-border transfers. The Third Directive doesn't provide any reporting for these transactions, but for example in Italy cash transactions over EUR 12500 are monthly reported). See Art. 3 - (6) and Art. 3 - (7) in the Romanian law ;
- bi-monthly reports for the cash transactions and cross-border transfers instead of daily reporting – see Art. 3 - (6) of the Romanian law;
- not including the cash operations between banks, between banks and the central bank and between banks and the State Treasury in the report to the AML Office (no money laundering risk) - see Art. 3 - (6) of the Romanian law;
- credit institutions to be consulted when the AML Office is designing the report for cash transactions and cross-border transfers – see Art. 3 - (9) of the Romanian law;
- protection of all reporting entities (legal persons also) by non-disclosing their identity on reports, in line with Art. 27 of the Third Directive – see Art. 6 - (1¹) of the Romanian law;
- AML Office's obligation to provide twice a year to the reporting entities general information on AML activities, typologies (it is already in the current law, without any frequency), in line with Art. 35 (2) Third Directive – see Art. 6 - (7) of the Romanian law;
- AML Office's obligation to provide feedback on the results of the reports on suspicious transactions within 6 months from reporting date according to Art. 35 (3) Third Directive see Art. 6 - (7) of the Romanian law;
- no penal, civil or disciplinary accountabilities for non-execution or delayed execution of a transactions, according to Art.26 Third Directive and legal provisions in some countries (France, Austria) – added in Art. 7 f the Romanian law.

We attach the project working group work-in-progress document for SPI Committee information (Appendix 1).

Some of the proposals reached the present PWG members agreement, but some issues are still under discussions:

- reducing the prolongation of the suspension period from 4 banking days to 48 hours: although sustained, the proposal has low chances to be difficult to be met in practice and a 72 hours period could be more feasible;
- increasing the reporting threshold for the cross-border transfers from EUR 10.000 to EUR 50.000 cannot be satisfactory for the monitoring requirements;
- the proposals regarding the AML Office's feedback exceed the current institutional capabilities.

The proposed amendments were sent to the appointed Peer Reviewer, for an independent evaluation against the FATF 40+9 and the methodology used to assess them, as well as against the Third Directive. The Peer Reviewer's general comment refers to certain principles of customer due diligence that have to be better reflected in the law or in the

secondary regulations. As for the proposed amendments, the Peer Reviewer has provided opinions, suggestions and comments to be taken into consideration in the consultations process (Appendix 2).

Convergence prepared a preliminary RIA analysis on the current compliance costs and the possible savings for the banking system in case some of the proposed changes are approved, having as reference the findings of the Roland Berger study on “The impact of external regulations on the Romanian banking system”. The results of the preliminary assessment show that by increasing the reporting threshold, decreasing the reporting frequency and rationalizing the reporting format, the banking system could save RON 5.1 million per year and RON 21 million net present value 5-year horizon.

After reaching all the PWG members’ the agreement on the proposed regulatory changes, a final RIA analysis will be performed based on data collected from banks through a questionnaire.

3. Recommendations

In the spirit of the public - private dialogue established under the aegis of the SPI Committee, it is necessary that the SPI actionable document reflects the broad consensus of all stakeholders.

In particular, we are awaiting the AML Office contribution, which should be available in early January, 2007.

We are also awaiting the NBR contribution.

The consultation process needs to involve more the MoPF’s, NBR ‘s and AML Office’s representatives and the amendment proposals should be shared by all PWG members.

The independent opinion and the final RIA analysis have to relate to these amendment proposals.

Therefore, we recommend the PWG consultation process to continue and the SPI Committee’s approval on the position paper be obtained in January, by circulation to SPI Committee members.

Appendices (2)

Appendix 1: Work-in-progress document on the law amendments prepared by the project working group.

Appendix 2: Independent assessment of the law proposals provided by the peer reviewer.

Appendix 1: Work-in-progress document on the law amendments prepared by the project working group

SUMAR

- 1. Importanța prevenirii și combaterii spălării banilor și rolul băncilor în prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism**
- 2. Cadrul actual legal și instituțional al prevenirii și combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului în România**
 - 2.1. Reglementări primare și secundare aplicabile băncilor
 - 2.2. Autorități de supraveghere a activității de prevenire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, rolul acestora și obligațiile băncilor față de acestea
- 3. Necesitatea amendării legislației românești**
 - 3.1. Alinierea legislației românești la prevederile Directivei a Treia a Uniunii Europene
 - 3.2. Armonizarea legislației românești cu practicile internaționale în materie
 - 3.3. Raționalizarea sistemului de raportare
 - 3.4. Diminuarea riscurilor ce derivă din obligațiile de conformitate
 - 3.5. Creșterea eficienței activității de prevenire, urmărire și combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului
- 4. Propuneri de amendare a Legii nr. 656/2002**
- 5. Impactul estimat al propunerilor de amendare a legii**
 - 5.1. Estimarea costurilor și riscurilor aplicării prevederilor Legii 656/2002 curente la nivelul sistemului bancar
 - 5.2. Estimarea economiilor posibile la nivelul sistemului bancar prin aplicarea amendamentelor propuse la Legea 656/2002
- 6. Concluzii**

1. Importanța prevenirii și combaterii spălării banilor și rolul băncilor în prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului

Spălarea banilor reprezintă procesul prin care infractorii încearcă să ascundă originea și posesia reală a veniturilor provenind din activitățile lor criminale.

Pentru a se bucura de roadele infracțiunilor lor, fie că este vorba de trafic cu droguri, trafic de arme, contrabandă, bancrută frauduloasă sau înșelăciune în domeniul financiar-bancar, infractorii trebuie să găsească o cale pentru a disimula natura ilicită a câștigurilor lor și a le insera pe fluxul afacerilor legitime.

Dacă este încununată cu succes, această activitate va permite menținerea controlului asupra acestor venituri și, în ultimă instanță, va oferi o acoperire legitimă pentru sursa infracțională a veniturilor lor.

Spălarea banilor este un proces prin care se dă o aparență de legalitate unor profituri obținute ilegal de către infractori care, fără a fi compromiși, beneficiază ulterior de sumele obținute.

În ultimii ani a survenit o recunoaștere din ce în ce mai mare a faptului că este esențial să se lupte împotriva crimei organizate, că infractorii trebuie opriți, ori de câte ori este posibil, din a legitimize rezultatele activităților lor criminale prin transformarea fondurilor din „murdare” în fonduri „curate”.

Utilizarea, în scopul spălării banilor, a sistemelor financiar-bancare conduce la subminarea instituțiilor financiare individuale și, în final, a întregului sistem financiar. În același timp, integrarea crescută a sistemelor financiare mondiale și îndepărtarea barierei puse în fața mișcării libere a capitalului au crescut ușurința cu care banii negri pot fi spălați și complică procesul de urmărire a banilor.

Dacă nu este controlat, procesul de spălare a banilor poate submina eforturile depuse pentru existența unor piețe libere și competitive, și afectează dezvoltarea unei economii sănătoase.

Spălarea banilor reprezintă un factor major de contaminare a întregii economii. Acest fenomen poate eroda integritatea instituțiilor financiare ale unei țări prin influențarea cererii de numerar, prin influențarea nivelului ratei dobânzii și ratei de schimb valutar și, în același timp, poate genera inflație.

Prin procedeele lor ilicite, infractorii pot investi în sectoare ale economiei unde activele pot fi utilizate ulterior ca mașini de spălare a banilor. În plus, într-o economie în care tehnologia avansată și globalizarea permit transferul rapid de fonduri, necontrolarea spălării de sume imense poate submina stabilitatea financiară.

2. Cadrul actual legal și instituțional al prevenirii și combaterii spălării banilor în România

O lume în care capitalul, oamenii, informațiile și afacerile se mișcă liber și rapid dintr-un loc în altul oferă oportunități multiple pentru organizațiile criminale.

În acest context spălarea banilor reprezintă una dintre cele mai puternice amenințări în ceea ce privește integritatea și stabilitatea sistemelor financiare.

România a luat măsurile necesare pentru a crea cadrul legal și instituțional pentru combaterea spălării banilor și finanțării actelor de terorism. În acest sens, în ianuarie 1999 Parlamentul României a adoptat prima lege în domeniul prevenirii și sancționării spălării banilor. Ulterior legea a fost modificată și completată ținându-se seama de evoluția standardelor internaționale și experiența organismelor de aplicare a legii în combaterea acestui fenomen.

2.1. Reglementări primare și secundare aplicabile băncilor

Legislația română în domeniul spălării banilor a fost elaborată în concordanță cu Directivele europene privind prevenirea folosirii sistemelor financiare în scopul spălării banilor și cele 40 Recomandări ale FATF.

Legea se focalizează pe trei cerințe majore:

- identificarea clientului
- identificarea provenienței fondurilor
- stabilirea naturii tranzacțiilor

Rolul legii este de a proteja sistemul financiar-bancar, de a asigura confiscarea produselor obținute din infracțiuni și de a pedepsi infractorii și complicii acestora.

Principalele obligații ale instituțiilor de credit sunt:

- raportarea tranzacțiilor suspecte;
- raportarea operațiunilor cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă este echivalentul în lei a 10.000 euro;
- raportarea transferurilor externe în și din conturi pentru sume a căror limită minimă este echivalentul în lei a 10.000 euro;
- transmiterea de date și informații solicitate de către ONPCSB;
- dezvoltarea de politici interne și proceduri pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv pentru asigurarea de standarde ridicate la angajarea personalului și desfășurarea de programe de pregătire profesională continuă a angajaților.

Cerințele privind cunoașterea clientelei de către instituțiile de credit sunt detaliate în Norma nr. 3/2002 a Băncii Naționale a României privind standardele de cunoaștere a clientelei, modificată prin Norma nr. 13/2003. Norma extinde conceptul de client (nu numai deținătorul unui cont deschis la o instituție de credit, ci și orice persoană care intră în relație cu aceasta) și subliniază obligațiile instituțiilor de credit privind identificarea și acceptarea clienților, de încadrare a lor pe categorii, de menținere a unei evidențe clare cu privire la identitatea clienților și la tranzacțiile derulate de către aceștia prin conturi, de monitorizare a operațiunilor derulate prin conturi și de raportare a operațiunilor suspecte.

2.2. Autorități de supraveghere a activității de prevenire și combatere a spălării banilor, rolul acestora și obligațiile băncilor față de acestea

Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor a fost înființat în anul 1999 ca un organ de specialitate cu personalitate juridică și are ca obiect de activitate prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism, scop pentru care primește, analizează, prelucrează informații și sesizează Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Modul de aplicare a legii și a cerințelor privind cunoașterea clientelei se verifică și se controlează de către Banca Națională a României împreună cu Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

3. Necesitatea amendării legislației românești

Prima Directivă privind Spălarea Banilor (1991) a impus doar obligații sectorului financiar privind prevenirea și combaterea spălării banilor și a definit pe larg spălarea banilor ca fiind legată de traficul de droguri.

A Doua Directivă privind Spălarea Banilor (2001) a extins aria de aplicare a prevederilor sale la un număr de profesii și activități (avocați, contabili, agenți imobiliari, cazinouri etc), precum și la alte încălcări ale legii. Directiva a Doua s-a bazat pe standardul global în materie – Cele Patruzeci de Recomandări ale Financial Action Task Force (FATF). În conformitate cu evaluarea IBA, în România cea de-a Doua Directivă a fost implementată prin adoptarea Legii nr. 36/2006 care amendează Legea nr. 656/2002 privind prevenirea și combaterea spălării banilor. Amendamentele combină practicile investigative pentru prevenirea spălării banilor și a finanțării actelor de terorism în conformitate cu standardele stabilite de de Directiva A Doua.

3.1. Alinierea legislației românești la prevederile Directivei a Treia a Uniunii Europene

Principalele elemente noi avute în vedere la elaborarea și promovarea Directivei 2005/60/EC a Parlamentului și Consiliului Europei privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și al finanțării terorismului, au fost:

- transpunerea celor 40 + 9 recomandări – revizuite în iunie 2003, ale GAFI,
- extinderea explicită a reglementărilor asupra finanțării terorismului
- includerea evaziunii fiscale în definiția “infrafracțiunilor grave” și
- extinderea reglementărilor asupra unor sectoare noi de activitate expuse la risc.

Aspectele esențiale cu care organele de reglementare din România trebuie să asigure conformitatea (până cel mai târziu la data de 15 decembrie 2007), prin includerea acestora în amendamente formulate la legislația existentă sunt următoarele:

- 1) abordarea pe bază de risc a clientelei: concept important ce trebuie să se regăsească în procedurile de cunoaștere a clientelei și de inițiere / actualizare a relației cu aceasta; utilizarea corespunzătoare a acestui concept ar trebui să permită instituțiilor de credit să-și adapteze în mod flexibil cerințele de prevenire a spălării banilor la specificul propriilor activități, să se concentreze pe zonele de risc maxim, asigurând o prevenire mai eficientă;
- 2) definirea beneficiarului real și a cerințelor de verificare a identității acestuia: obligația de identificare a beneficiarului real trebuie aplicată pornind tot de la abordarea pe bază de

risc a clienței, stabilindu-se astfel o măsură diferită - în funcție de gradul de risc asociat clientului - în care cerințele de identificare și verificare a identității trebuie impuse;

3) definirea persoanelor expuse din punct de vedere politic: persoanele cu funcții publice pe plan național sunt excluse din definiție (cu toate că statele sunt încurajate să includă și aceste persoane în definițiile legilor proprii); numai persoanele publice nerezidente trebuie supuse unui proces mai atent de evaluare și monitorizare;

4) feed-back caz cu caz: reacția directă a unităților de inteligență financiară la sesizările băncilor privind activități suspecte ale clienților este esențială pentru:

- implementarea corespunzătoare a conceptului de abordare pe baza de risc a clienței;
- motivarea și instruirea corespunzătoare a personalului specializat în această activitate;
- asigurarea posibilității de evaluare - de către ofițerii de conformitate - a calității activității de prevenire a spălării banilor.

Legislația românească în vigoare face doar referiri generale privind:

- obligația de identificare a beneficiarului real – doar atunci când există suspiciuni privind identitatea clientului sau privind posibile activități de spălare a banilor;
- furnizarea de către ONPCSB a unor informații generale privind tranzacțiile suspecte și tipologiile de spălare a banilor și de finanțare a actelor de terorism.

Legislația actuală nu definește cerințele de abordare pe bază de risc a clienței și nici modalitatea de tratare a relației cu persoanele expuse din punct de vedere politic.

3.2.Armonizarea legislației românești cu practicile internaționale în materie

Toate țările europene au reflectat în legislația națională prevederile Primei și Celei De-a Doua Directive și sunt în curs de a reflecta sau deja au reușit să includă modificările aduse de Directiva A Treia.

Deși toate reglementările naționale au avut ca punct de plecare legislația europeană și recomandările FATF, există diferențe între prevederile legislative din diverse state.

De exemplu, valoarea tranzacțiilor de la care se aplică obligația de identificare a clienților este, în general, de 15 000 EUR, cu unele excepții: 12 500 EUR în Italia, 8000 EUR în Ungaria. În România, obligația de identificare a clienților se aplică în toate cazurile, indiferent de valoarea tranzacțiilor de derulat.

Un alt exemplu este cel privind obligațiile de raportare: legislația europeană prevede obligația de a raporta tranzacțiile suspecte de spălare de bani, prevedere reflectată în toate legislațiile naționale. Recunoscând potențialul mai mare de risc de spălare de bani al tranzacțiilor în numerar, Italia a prevăzut, în plus, **raportarea lunară a tranzacțiilor în numerar realizate de clienți peste suma menționată** anterior. În România, legea prevede obligativitatea **raportării zilnice a tranzacțiilor cu numerar și a transferurilor externe mai mari de 10000 EUR realizate atât de clienți, cât și de instituțiile de credit**. Legislația altor țări, cum ar fi Austria, Grecia, Franța, Ungaria, Marea Britanie, nu prevede raportarea tranzacțiilor efectuate în numerar sau prin conturi.

Termenul de suspendare a tranzacțiilor suspecte de spălare de bani de către instituția către care se fac raportările nu este același în toate legislațiile naționale (iar în unele dintre acestea nici nu există referiri la posibilitatea de suspendare a tranzacțiilor - în

Marea Britanie, Grecia, SUA, Franța, de exemplu). Astfel, în Austria suspendarea operează până la sfârșitul următoarei zile bancare lucrătoare, în Italia termenul este de 48 ore de la raportare, iar în Ungaria - 24 de ore. În România, ONPCSB poate suspenda executarea tranzacțiilor timp de 3 zile lucrătoare și poate solicita Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prelungirea acestui termen până la 4 zile lucrătoare.

Armonizarea legislației românești referitoare la prevenirea și combaterea spălării banilor cu legislațiile naționale ale statelor europene este necesară pentru asigurarea unui nivel similar de operare și tranzacționare tuturor operatorilor de pe piața financiar - bancară unică europeană, atât clienți, cât și instituții financiar - bancare.

3.3. Raționalizarea sistemului de raportare

3.3.1. Cerințe de raportare

3.3.1.2. Cerințe de raportare a tranzacției suspecte înainte de executare, cu consecința suspendării execuției tranzacției.

În prezent legea prevede, în cazul raportării unor tranzacții suspecte, posibilitatea ca Oficiul să suspende executarea operațiunii pentru 3 zile lucrătoare bancare. Termenul acesta pune în dificultate băncile în relația cu clienții ale căror tranzacții fac obiectul raportării. Întârzierea în executarea tranzacțiilor poate face obiectul unor reclamații sau chiar acțiuni în instanță și poate da indicii clienților avizați cu privire la suspiciunea care planează asupra tranzacțiilor dispuse de ei. Practica internațională demonstrează că aceste suspendări sunt făcute pentru perioade scurte de timp, de maxim 48 de ore, în condițiile în care, în momentul suspendării tranzacției, organismele de aplicare a legii dispun de indicii temeinice de spălare a banilor/finanțarea terorismului.

3.3.1.3. Cerințe privind raportările zilnice.

În prezent legea obligă băncile și celelalte instituții și persoane care fac obiectul acesteia, să raporteze Oficiului, în cel mult 24 de ore, efectuarea operațiunilor cu sume în numerar, precum și transferurile externe a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro. Forma și conținutul celor două rapoarte au fost stabilite prin Decizia Oficiului nr.276/2005.

3.3.2. Necesitatea raționalizării sistemului de raportare

Termenul de 24 ore pentru transmiterea raportărilor este foarte scurt și exercită o presiune foarte mare asupra entităților raportoare, nevoite să-și adapteze sistemele și să aloce personal suplimentar astfel încât cele două rapoarte să fie generate, verificate și transmise în mai puțin de câteva ore (în condițiile în care fiecare din aceste raportări poate înregistra mii de operațiuni zilnice).

Conținutul acestor raportări este detaliat, entitățile raportoare fiind nevoite să obțină și să furnizeze foarte multe informații aferente operațiunilor raportabile (ca de exemplu informațiile referitoare la adresa completă, seria și numărul actului de identitate

a clientului și/sau împuternicitului). Demn de subliniat este faptul că raportul privind operațiunile cu sume în numerar are un număr de 35 de rubrici, iar raportul privind transferurile externe are un număr de 56 de rubrici .

Obținerea acestor informații excesiv de detaliate de la clienți, precum și completarea corectă și la timp a celor două raportări zilnice cu toate informațiile cerute de actualul format de raportare necesită eforturi majore din partea instituțiilor raportoare și afectează negativ relația cu clienții, încărcând, totodată, activitatea operațională curentă a întregului personal.

Plafonul minim de raportare, stabilit la 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se realizează prin una sau mai multe operațiuni legate între ele, este considerat de instituțiile raportoare foarte mic comparativ cu media operațiunilor înregistrate în mod curent în activitatea acestora, precum și față de plafonul de referință stabilit de cea de-a Treia Directivă a Uniunii Europene (15.000 euro). Acest plafon presupune eforturi susținute de adaptare a sistemelor I.T. și de evaluare continuă a criteriilor de recunoaștere a operațiunilor raportabile.

3.4. Diminuarea riscurilor ce derivă din obligațiile de conformitate

Prin nerespectarea tuturor cerințelor impuse prin legislația privind combaterea și prevenirea spălării banilor, instituțiile raportoare pot fi expuse riscului financiar, legal și reputațional.

În condițiile obligațiilor legale actuale apreciem că nivelul expunerii instituțiilor raportoare la aceste riscuri este mare, el putând fi gestionat corespunzător numai odată cu implementarea modificărilor propuse.

Instituțiile raportoare sunt expuse (în parte datorită formei actuale a legii) la **riscul financiar**, văzut ca un risc de a înregistra pierderi financiare directe sau indirecte rezultate din lipsa sau inadecvarea proceselor, personalului și sistemelor la cerințele legii în vigoare. Acest risc derivă, de exemplu, din posibilitatea ca organismele de supraveghere prudencială sau O.N.P.C.S.B. să aplice sancțiuni contravenționale și sancțiuni complementare atunci când constată încălcări ale prevederilor legii. Riscul se poate manifesta chiar și prin constatarea lipsei din raportările zilnice a uneia dintre operațiunile care fac obiectul legii, în condițiile în care majoritatea băncilor utilizează aplicații informatice dedicate, care preiau automat datele din sistemele informatice principale ale băncilor. Este binecunoscut faptul că nu există sisteme informatice perfecte, funcționarea acestora prezintă uneori erori, de aceea riscul ca raportările automate să nu prezinte integritate (caracter corect și complet al informației) este permanent și inerent. În altă ordine de idei, preluarea automată a datelor aferente raportărilor zilnice exclude accesul personalului la aceste rapoarte (cu excepția vizualizării și listării), deci este exclusă posibilitatea modificării sau ștergerii intenționate a unei operațiuni din conținutul raportului. Aplicarea de sancțiuni contravenționale la constatarea unor operațiuni care lipsesc din rapoarte, fără posibilitatea de a dovedi reaua credință a entității raportoare, reprezintă un serios semnal privind interpretarea abuzivă a

legislației privind prevenirea spălării banilor și a celei referitoare la aplicarea sancțiunilor contravenționale.

Pe de altă parte, există și o expunere a instituțiilor raportoare la **riscul legal**, determinat de:

- 1) posibilitatea chemării în instanțele civile sau penale a instituțiilor raportoare, care pot deveni subiect al unor procese rezultate din constatarea neîndeplinirii cerințelor și standardelor legii în vigoare;
- 2) formularea de cereri în instanță de către instituțiile raportoare, în contestarea sancțiunilor aplicate de organele de supraveghere prudencială sau ONPCSB;
- 3) posibilitatea chemării în instanță a instituției raportoare de către clienții acesteia - atât în timpul, cât și ulterior expirării termenului de suspendare, datorită prejudiciilor morale și materiale care le sunt aduse prin neexecutarea de către bancă a operațiunii.

Acest risc poate afecta negativ operațiunile și condițiile de desfășurare a activității instituțiilor raportoare. Costurile implicării în astfel de procese pot fi mult mai mari decât simplele costuri ale taxelor legale sau ale amenzii aplicate.

Nu în ultimul rând, modificările propuse vin în întâmpinarea unei gestiuni prudente a riscului reputațional. **Riscul reputațional** reprezintă posibilitatea ca publicitatea negativă făcută practicilor de afaceri ale băncii și/sau persoanelor legate de aceasta – clienți, acționari, management, etc. - indiferent dacă este conformă realității sau nu, să cauzeze o pierdere a încrederii în integritatea băncii. Publicitatea negativă făcută, de exemplu, sancționării contravenționale a unei bănci de către O.N.P.C.S.B. pentru neraportarea unei operațiuni ce face obiectul raportării zilnice poate atrage reacții imediate cu consecințe reputaționale greu de reparat.

Aceste reacții vin din partea clienților respectivei bănci, a celorlalte bănci care activează pe piața internă, dar și din partea băncilor corespondente. Percepția publică că o bancă nu este în măsură să-și gestioneze eficient activitatea operațională poate atrage reacții negative și poate afecta semnificativ afacerea respectivei bănci.

3.5. Creșterea eficienței activității de prevenire, urmărire și combatere a spălării banilor

4. Propuneri de amendare a Legii nr. 656/2002

În vederea alinierii prevederilor Legii nr. 656/2002 la prevederile Directivei a Treia, la practica europeană și pentru eficientizarea activității de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, grupul de lucru a discutat o serie de propuneri de amendare a legii, descrise pe larg în Anexa 1.

Acestea se referă, în principal, la:

- **completarea definițiilor** date de Art. 2 al legii prin preluarea definiției date în Art. 3.8 din Directiva a Treia persoanelor expuse din punct de vedere politic;

- **posibilitatea ca persoanele desemnate să aplice prevederile legii în cadrul instituțiilor raportoare să analizeze rapoartele de tranzacții primite și să raporteze Oficiului suspiciunile motivate rezonabil.** Propunerea se încadrează în prevederile Art. 22 pct. 1 lit (a) a Directivei a Treia și este similară celor prevăzute de legi din alte țări europene (Italia, Marea Britanie). Totodată, propunerea ține seama de practica aplicării legii de către instituțiile de credit și de experiența Oficiului, din care a rezultat că un număr mare de rapoarte RTS au fost transmise fără ca operațiunile să fi avut legătură cu spălarea banilor. Alte argumente favorabile acestei propuneri sunt cele referitoare la expertiza, experiența și cunoștințele ofițerului de conformitate necesare pentru a îmbunătăți calitatea acestor rapoarte și pentru a evita raportarea unor tranzacții care nu au legătură cu spălarea banilor. Mai mult, activitatea ofițerului de conformitate este auditabilă atât de către BNR, cât și de auditul intern și de auditul extern;
- **reducerea perioadelor de suspendare și de prelungire a suspendării efectuării operațiunii pe care Oficiul sau Parchetul le pot dispune de la 3 zile lucrătoare bancare la 24 ore, respectiv de la 4 zile lucrătoare bancare la 48 ore.** Art. 24.1 coroborat cu Art. 22 1.b.din Directiva a Treia pune accentul pe responsabilitatea instituțiilor de a nu executa unele tranzacții suspecte decât după raportarea acestora și pe posibilitatea unităților de informații financiară de a da instrucțiuni privind neexecutarea unor tranzacții, și nu pe măsura suspendării temporare a tranzacțiilor. În Austria suspendarea operează până la sfârșitul următoarei zile bancare lucrătoare, în Italia termenul este de 48 ore de la raportare, iar în Ungaria - 24 de ore. În unele țări nu este prevăzută posibilitatea suspendării executării operațiunilor (Marea Britanie, Grecia, SUA, Franța). Termenele de suspendare, prelungire a suspendării și notificare a suspendării trebuie să fie cât mai reduse astfel încât să nu expună băncile la risc legal, financiar și, poate, în unele cazuri, reputațional, și pentru a nu furniza - indirect - clienților indicii privind suspiciunile ce planează asupra tranzacțiilor lor;
- **creșterea nivelului sumei de la care tranzacțiile cu numerar trebuie să fie raportate de la 10.000 EUR la 15.000 EUR și pentru transferurile externe de la 10.000 EUR la 50.000 EUR.** Deși Directiva a Treia nu prevede nici o obligație de raportare a operațiunilor în numerar, din rațiuni prudentiale, în contextul unei economii bazate pe numerar, se impune menținerea raportării operațiunilor cu numerar, în aplicarea prevederilor Recomandării 19 b a FATF, dar este necesară ridicarea nivelului sumei de la care se raportează operațiunile. Nivelul propus este în acord cu cele prevăzute în Directiva a Treia la punctul 18 din preambul și la Art. 7 b) (suma de la care este necesară identificarea clienților Directiva a Treia nu prevede nici o obligație de raportare a transferurilor externe. Totodată, Directiva a Treia menționează necesitatea abordării pe bază de risc a tranzacției, ceea ce înseamnă că trebuie avute în vedere valori/frecvențe semnificative ale acestor tipuri de tranzacții;
- **modificarea frecvenței de raportare a operațiunilor în numerar și a transferurilor externe de la 24 ore la de două ori pe lună.** Având în vedere volumul operațiunilor raportate, raportarea zilnică reprezintă un efort foarte mare pentru bănci, iar reducerea frecvenței acesteia nu afectează activitatea de analiză a acestor informații de către Oficiu, care se face în timp;

- **exceptarea de la raportare a operațiunilor în numerar între bănci și Banca Națională a României, între bănci, și între bănci și Trezoreria Statului**, având în vedere faptul că aceste operațiuni sunt operațiuni de asigurare a necesarului de numerar sau legate de emisiuni de obligațiuni și nu prezintă nici un risc din punctul de vedere al spălării banilor și finanțarea terorismului;
- consultarea instituțiilor de credit, care furnizează majoritatea rapoartelor privind operațiunile cu numerar și transferurile externe, în ceea ce privește **conținutul rapoartelor** în ideea eficientizării conținutului raportului și armonizării cerințelor cu capacitatea de raportare;
- **protecția tuturor persoanelor care fac raportări conform legii** - propunerea reflectă prevederile Art. 27 din Directiva a Treia care se referă la protecția entităților raportoare contra amenințărilor sau posibilelor acțiuni ostile;
- **feedback-ul pe care Oficiul este presupus a-l furniza** - Băncile solicită ca Oficiul să ofere, de cel puțin două ori pe an, informații generale privind tranzacțiile suspecte și tipologiile de spălare a banilor și de finanțare a actelor de terorism Totodată, reprezentanții băncilor propun introducerea unei prevederi privind comunicarea de către Oficiu către principalele entități raportoare a rezultatelor analizei rapoartelor privind tranzacțiile suspecte, pentru a eficientiza activitatea de monitorizare a clientelei;
- **exonerarea de răspundere disciplinară, civilă sau penală a persoanelor raportoare** pentru neexecutarea sau executarea cu întârziere a unei tranzacții raportată ca fiind suspectă, conform prevederilor Art. 26 al Directivei a Treia și prevederilor legale din unele țări europene (Franța, Austria);
- **reducerea pragului valoric pentru aplicarea cerințelor de identificare a clientelei** de la 10.000 EUR la 5.000 EUR din rațiuni prudentiale, în contextul unei economii bazate pe numerar;
- **evidențierea abordării clientelei pe bază de risc**, conform prevederilor Directivei a Treia, Capitolul 2 Customer due dilligence, Art. 6 – 17;
- **clarificarea responsabilităților** ce revin conducerii executive, persoanelor desemnate responsabile cu aplicarea legii în cadrul instituțiilor și ofițerului de conformitate;
- amendarea reglementărilor secundare în spiritul Directivei a Treia.

Deși pentru mare parte din propunerile de modificare a legii, membrii grupului de lucru au căzut de acord, există și unele cazuri în care reprezentantul Oficiului în grupul de lucru nu a agreat opinia reprezentanților sistemului bancar:

- propunerea ca perioada de prelungire a suspendării executării operațiunii de către Parchetul de pe Lângă Înalta Curte de Casație și Justiție să se reducă la 48 ore, deși argumentată, nu este aplicabilă în practică. Un termen fezabil este considerat a fi de 72 de ore;
- propunerea privind creșterea pragului de raportare al tranzacțiilor externe de la 10.000 EUR la 50.000 EUR, deoarece consideră că nu răspunde nevoilor de urmărire a tranzacțiilor;
- în ceea ce privește propunerile privind feedback-ul Oficiului, în prezent nu există capacitatea instituțională pentru a răspunde unor astfel de cerințe.

O alta idee discutată în cadrul grupului de lucru și agreată unanim a fost aceea de restructurare a legii, de rearanjare a articolelor sale pentru o mai facilă lectură și însușire, având ca exemplu atât practica internațională, cât și Directiva a Treia.

Alinierea la Directiva a Treia impune nu numai necesitatea amendării Legii nr. 656/2002, ci și a reglementărilor secundare. Astfel, unele modificări care ar putea fi aduse normei privind cunoașterea clientelei se referă la menționarea, în aplicarea prevederilor Art. 9 (4) din Directiva a Treia, că deschiderea unor conturi va putea fi efectuată în situația în care nu pot fi verificate toate datele de identificare ale clienților și/sau ale persoanelor în numele sau în interesul cărora acționează acești clienți, cu condiția existenței unor sisteme de control adecvate care să nu permită efectuarea de tranzacții în acele conturi până când nu sunt îndeplinite toate cerințele de identificare. În aceeași normă ar trebui să se aducă precizări privind înțelesul unor termeni (persoanele expuse politic, ofițerul de conformitate, beneficiarul real al fondurilor etc.).

5. Impactul estimat al propunerilor de amendare a legii

5.1. Estimarea costurilor și riscurilor aplicării prevederilor Legii 656/2002 curente la nivelul sistemului bancar

Costurile de asigurare a conformității cu prevederile Legii nr. 656/2002 în sistemul bancar se referă la cheltuielile cu salariile persoanelor implicate în activitățile presupuse de respectarea cerințelor legii (atât la nivelul centralei, cât și la nivelul unităților teritoriale), cheltuieli cu tehnica de calcul (atât curente, cât și investiționale), cheltuieli cu pregătirea personalului (internă și externă), costuri de testare a procedurilor de control, cheltuieli cu birotica, cheltuieli cu arhivarea documentelor și, în unele cazuri, cheltuieli cu contravenții și cheltuieli de judecată.

Estimarea preliminară a impactului legii, realizată de Convergence pe baza rezultatelor studiului efectuat de Roland Berger “Impactul reglementărilor externe asupra sistemului bancar din România” pornind de la cazul a trei bănci (Raiffeisenbank Romania, BRD-GSG și Bancpost), arată că nivelul anual al cheltuielilor determinate de necesitatea respectării cerințelor Legii privind combaterea și prevenirea spălării banilor și a finanțării terorismului se ridică la aproximativ 142.743 RON (la centrala unei bănci) și la aproximativ 112.640 RON (pentru o sucursală).

5.2. Estimarea economiilor posibile la nivelul sistemului bancar prin aplicarea amendamentelor propuse la Legea 656/2002

Estimarea preliminară a economiilor posibile prin amendarea legii, realizată de Convergence pe baza rezultatelor studiului efectuat de Roland Berger mai sus menționat și pornind de la anumite ipoteze (conform cărora frecvența raportărilor ar fi redusă de la zilnic la săptămânal, pragul de raportare ar fi ridicat de la 10.000 EUR la 15.000 EUR și reducerea informațiilor cuprinse în raportarea operațiunilor cu numerar și a transferurilor

externe), arată că reducerea costurilor de aplicare a legii ar fi de aproximativ 25% la nivel de centrală și de aproximativ 40% la nivel de sucursală, determinând economii totale anuale de aproximativ 5,1 milioane RON la nivelul sistemului bancar (21 milioane RON ca valoare netă actualizată pe o perioadă de 5 ani).

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
1.	Introducere articol nou	<i>Art. 2. e) prin persoane expuse din punct de vedere politic se înțelege persoanele fizice care ocupă sau au ocupat o funcție publică importantă, membrii de familie apropiați, precum și persoanele cunoscute a fi în relații apropiate cu acestea.</i>	Modificarea propusă reprezintă preluarea definiției date în Art. 3.8 din Directiva a Treia.
2.	Art. 3. - (1) De îndată ce salariatul unei persoane juridice sau una dintre persoanele fizice prevăzute la art. 8 are suspiciuni că o operațiune ce urmează să fie efectuată are ca scop spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, va informa persoana desemnată conform art. 14 alin. (1), care va sesiza imediat Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, denumit în continuare Oficiul. Acesta va confirma primirea sesizării.	Art. 3. - (1) De îndată ce salariatul unei persoane juridice sau una dintre persoanele fizice prevăzute la art. 8 are suspiciuni că o operațiune ce urmează să fie efectuată are ca scop spălarea banilor sau finanțarea actelor de terorism, va informa persoana desemnată/persoanele desemnate conform art. 14 alin. (1). <i>Persoana desemnată / persoanele desemnate va / vor analiza informațiile primite și va / vor sesiza Oficiul Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor, denumit în continuare Oficiul, cu privire la suspiciunile motivate rezonabil.</i> Acesta va confirma primirea sesizării.	Propunerea se încadrează în prevederile Art. 22 pct. 1 lit (a) a Directivei a Treia:”prin informarea promptă a unității de informații financiare, din inițiativă proprie, în cazul în care instituția sau persoana ... știe, suspectează sau are motive rezonabile să suspecteze că se încearcă sau se realizează spălare de bani sau finanțarea terorismului”. În Italia, legea prevede: “conducătorul unei entități sau delegatul acestuia va examina rapoartele primite și, dacă le găsește bine fundamentate, pe baza întregii documentații disponibile, le va transmite...” Legea din Marea Britanie stipulează: “în cazul în care este făcută o raportare către ofițerul desemnat, acesta trebuie să o considere din perspectiva oricărei informații disponibile și să determine

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
			<p>dacă raportarea dă naștere unei suspiciuni sau reflectă o operațiune de spălare de bani sau dă motive rezonabile pentru o cunoaștere sau o suspiciune”. Din practica aplicării legii de către instituțiile de credit și din experiența Oficiului a rezultat că un număr mare de rapoarte RTS au fost transmise fără ca operațiunile să fi avut legătură cu spălarea banilor.</p> <p>Funcția ofițerului de conformitate are expertiza, experiența și cunoștințele necesare pentru a îmbunătăți calitatea acestor rapoarte, pentru a evita raportarea unor tranzacții care nu au legătură cu spălarea banilor. Activitatea ofițerului de conformitate este auditabilă atât de către BNR, cât și de auditul intern și de auditul extern.</p>
3.	<p>Art. 3 - (2) Dacă Oficiul consideră necesar, poate dispune, motivat, suspendarea efectuării operațiunii pe o perioadă de 3 zile lucrătoare. Suma pentru care s-a dispus suspendarea operațiunii rămâne blocată în contul titularului până la expirarea perioadei pentru care s-a dispus suspendarea sau, după caz, până la dispunerea altei măsuri de către Parchetul de pe lângă</p>	<p>Art. 3 - (2) Dacă Oficiul consideră necesar, poate dispune, motivat, suspendarea efectuării operațiunii pe o perioadă de <i>24 ore</i>. Suma pentru care s-a dispus suspendarea operațiunii rămâne blocată în contul titularului până la expirarea perioadei pentru care s-a dispus suspendarea sau, după caz, până la dispunerea altei măsuri de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și</p>	<p>Art. 24.1 coroborat cu Art. 22 l.b.din Directiva a Treia pune accentul pe responsabilitatea instituțiilor de a nu executa unele tranzacții suspecte decât după raportarea acestora și pe posibilitatea unităților de informații financiare de a da instrucțiuni privind neexecutarea unor tranzacții, și nu pe măsura suspendării temporare a tranzacțiilor:”statele membre vor</p>

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
	Înalta Curte de Casație și Justiție, în condițiile legii.	Justiție, în condițiile legii.	<p>solicita instituțiilor și persoanelor acoperite de Directivă să se abțină de la executarea tranzacțiilor despre care știu sau suspectează că sunt legate de spălare de bani sau de finanțarea terorismului până nu au realizat acțiunile necesare conform Art. 22 ,1 (a). În conformitate cu legislația din statele membre, pot fi date instrucțiuni privind neexecutarea tranzacției”.</p> <p>În Austria suspendarea operează până la sfârșitul următoarei zile bancare lucrătoare, în Italia termenul este de 48 ore de la raportare, iar în Ungaria - 24 de ore. În unele țări nu este prevăzută posibilitatea suspendării executării operațiunilor (Marea Britanie, Grecia, SUA, Franța).</p> <p>Termenele de suspendare, prelungire a suspendării și notificare a suspendării trebuie să fie cât mai reduse astfel încât să nu expună băncile la risc legal, financiar și în unele cazuri, reputațional, și pentru a nu furniza - indirect - clienților indicii privind suspiciunile ce planează asupra tranzacțiilor lor.</p>
4.	Art. 3 - (3) Dacă Oficiul consideră că perioada de 3 zile lucrătoare nu este suficientă, poate solicita, motivat,	Art. 3 - (3) <i>În termen de 24 ore de la suspendare, Oficiul va sesiza Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și</i>	A se vedea comentariile de mai sus

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
	<p>înainte de expirarea acestui termen, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție prelungirea suspendării efectuării operațiunii cu cel mult 4 zile lucrătoare. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție poate autoriza o singură dată prelungirea solicitată sau, după caz, poate dispune încetarea suspendării operațiunii.</p>	<p><i>Justiție care, motivat, poate autoriza o singură dată prelungirea suspendării efectuării operațiunii cu cel mult 48 de ore</i> sau, după caz, poate dispune încetarea suspendării operațiunii.</p>	
5.	<p>Art. 3 - (4) Oficiul trebuie să comunice persoanelor prevăzute la art. 8, în termen de 24 de ore, decizia de suspendare a efectuării operațiunii ori, după caz, măsura prelungirii acesteia, dispusă de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.</p>	<p>Art. 3 - (4) Oficiul trebuie să comunice persoanelor prevăzute la art. 8, în termen de 24 de ore <i>de la primirea sesizării</i>, decizia de suspendare a efectuării operațiunii ori, după caz, <i>în termen de 48 ore de la primirea sesizării</i>, măsura prelungirii acesteia, dispusă de Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție.</p>	A se vedea comentariile de mai sus
6.	<p>Art. 3 - (6) Persoanele prevăzute la art. 8 ori persoanele desemnate conform art. 14 alin. (1) vor raporta Oficiului, în cel mult 24 de ore, efectuarea operațiunilor cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se realizează prin una sau mai multe operațiuni legate între ele.</p>	<p>Art. 3 - (6) Persoanele prevăzute la art. 8 ori persoanele desemnate conform art. 14 alin. (1) vor raporta Oficiului, <i>în datele de 1 și 15 ale fiecărei luni</i>, efectuarea operațiunilor cu sume în numerar, în lei sau în valută, a căror limită minimă reprezintă echivalentul în lei a <i>15.000</i> euro.</p>	<p>Directiva a Treia nu prevede nici o obligație de raportare a operațiunilor în numerar.</p> <p>Din rațiuni prudentiale, în contextul unei economii bazate pe numerar, se impune menținerea raportării operațiunilor cu numerar, în aplicarea prevederilor Recomandării 19 b a FATF, dar este necesară ridicarea nivelului sumei de la care se raportează operațiunile. Nivelul propus este în acord cu cele prevăzute în Directiva a Treia la punctul 18 din</p>

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
			<p>preambul și la Art. 7 b) (suma de la care este necesară identificarea clienților). Nici Directiva a Treia, nici standardele FATF (GAFI) <i>nu impun raportarea operațiunilor legate între ele</i>, ci numai <i>identificarea clienților</i> care efectuează operațiuni <i>ce par a avea o legătură</i>.</p>
7.	Art. 3 - (7) Prevederile alin. (6) se aplică și transferurilor externe în și din conturi pentru sume a căror limită minimă este echivalentul în lei a 10.000 euro.	Art. 3 - (7) Prevederile alin. (6) se aplică și transferurilor externe în și din conturi pentru sume a căror limită minimă este echivalentul în lei a 50.000 euro.	Directiva a Treia nu prevede nici o obligație de raportare a transferurilor externe. Totodată, Directiva a Treia stipulează necesitatea abordării pe bază de risc a tranzacției, ceea ce înseamnă că trebuie avute în vedere valori/frecvențe semnificative ale acestor tipuri de tranzacții.
8.	Introducere articol nou	Art. 3 - (7¹) <i>În cazul în care datele de 1 și 15 sunt zile nelucrătoare, raportările prevăzute la Art. 3 (6) și (7) vor fi efectuate în următoarea zi lucrătoare.</i>	Precizare necesară datorită modificării propuse la Art. 3 – 6.
9.	Introducere articol nou	Art. 3 - (7²) <i>Sunt exceptate de la obligațiile de raportare prevăzute la Art. 3 (6) următoarele operațiuni: operațiunile dintre bănci și Banca Națională a României, operațiunile între bănci, operațiunile dintre bănci și Trezoreria statului. Oficiul poate stabili</i>	Aceste operațiuni derulate între bănci, între bănci și Banca Națională a României, între bănci și Trezoreria Statului sunt operațiuni de asigurare a necesarului de numerar sau legate de emisiuni de obligațiuni și nu prezintă nici un risc din punctul de vedere al

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
		<i>prin decizie și alte excepții, pe durată determinată, de la cerințele de raportare menționate la Art. 3 (6).</i>	spălării banilor și finanțarea terorismului.
10.	Art. 3 - (9) Forma și conținutul raportului pentru operațiunile prevăzute la alin. (1), (6) și (7) vor fi stabilite prin decizie a plenului Oficiului, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.	Art. 3 - (9) Forma și conținutul raportului pentru operațiunile prevăzute la alin. (1), (6) și (7) vor fi stabilite prin decizie a plenului Oficiului, <i>după consultarea cu persoanele prevăzute la Art. 8 (1) a)</i> , în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.	Modificarea este sugerată pentru eficientizarea conținutului raportului și armonizarea cerințelor cu capacitatea de raportare.
11.	Art. 6 - (1¹) Identitatea persoanei fizice care, în conformitate cu art. 14 alin. (1), a sesizat Oficiul nu poate fi dezvăluită în cuprinsul sesizării.	Art. 6 - (1¹) <i>Identitatea persoanelor menționate la Art. 8 și a persoanei fizice, menționate la Art. 14 alin. (1), care au sesizat Oficiul nu poate fi dezvăluită în cuprinsul sesizării.</i>	Propunerea reflectă prevederile Art. 27 din Directiva a Treia care se referă la protecția entităților raportoare contra amenințărilor sau posibilelor acțiuni ostile.
12.	Art. 6 - (7) Oficiul va furniza persoanelor fizice și juridice prevăzute la art. 8, precum și autorităților cu atribuții de control financiar și celor de supraveghere prudențială, printr-o procedură considerată adecvată, informații generale privind tranzacțiile suspecte și tipologiile de spălare a banilor și de finanțare a actelor de terorism.	Art. 6 - (7) Oficiul va furniza persoanelor fizice și juridice prevăzute la art. 8, precum și autorităților cu atribuții de control financiar și celor de supraveghere prudențială, <i>cel puțin de două ori pe an</i> , informații generale privind tranzacțiile suspecte și tipologiile de spălare a banilor și de finanțare a actelor de terorism. <i>Oficiul va furniza persoanelor menționate la art. 8 (1) a), b) și c), în timp util, dar nu mai târziu de 6 luni de la primirea sesizării, informații privind rezultatul analizei rapoartelor de tranzacții suspecte primite de la acestea.</i>	Art. 35 alin. 2 din Directiva a Treia se referă la accesul pe care trebuie să-l aibă entitățile raportoare la informații actualizate cu privire la practicile privind spălarea banilor și finanțarea terorismului și la indicii care duc la recunoașterea tranzacțiilor suspecte. Art. 35 alin. 3 din Directiva a Treia prevede necesitatea furnizării <i>la timp a unui raspuns / feedback constand in informații cu privire la eficacitatea rapoartelor privind tranzacțiile suspecte si rezultatul / urmarea analizarii acestora.</i>

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
13.	<p>Art. 7. - Transmiterea cu bună-credință de informații, în conformitate cu prevederile art. 3-5, de către persoanele prevăzute la art. 8 sau de către persoanele desemnate potrivit art. 14 alin. (1) nu poate atrage răspunderea disciplinară, civilă sau penală a acestora</p>	<p>Art. 7. - (1) - Transmiterea cu bună-credință de informații, în conformitate cu prevederile art. 3-5, de către persoanele prevăzute la art. 8 sau de către persoanele desemnate potrivit art. 14 alin. (1) nu poate atrage răspunderea disciplinară, civilă sau penală a acestora.</p> <p>Art. 7. - (2) <i>Neexecutarea sau executarea cu întârziere a tranzacției de către persoanele prevăzute la Art. 8, ca urmare a aplicării prevederilor Art. 3. (1), (2) și (3), nu poate atrage răspunderea disciplinară, civilă sau penală a acestora.</i></p>	<p>Art. 26 al Directivei a Treia stipulează că transmiterea cu bună-credință de informații nu va putea atrage nici un fel de responsabilitate asupra persoanelor și instituțiilor raportoare.</p> <p>Legea din Austria prevede că tragerea la răspundere nu se poate baza pe faptul că o instituție financiară sau de credit sau un angajat al acestora, fără să fi avut știință despre faptul că suspiciunea de spălare a banilor era nefondată, nu a executat o tranzacție sau a întârziat executarea acesteia.</p> <p>Codul monetar francez menționează că nu pot fi aduse acuzații întemeiate pe prevederi ale Codului Penal persoanelor care au raportat tranzacția suspectă cu bună credință. Totodată, acesta stipulează că nici o măsură privind despăgubiri civile nu poate fi luată împotriva celor care au raportat cu bună credință. “În eventualitatea unei despăgubiri rezultate direct în urma unei astfel de declarații, Statul își asumă responsabilitatea.”</p> <p>Această precizare este, totodată, necesară, pentru a împiedica eventualele abuzuri.</p>

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
14.	Art. 9 - (2) Obligația de identificare a clienților este necesară și în cazul altor operațiuni decât cele la care se referă alin. (1), a căror valoare minimă reprezintă echivalentul în lei a 10.000 euro, indiferent dacă tranzacția se desfășoară prin una sau mai multe operațiuni legate între ele.	Art. 9 - (2) Obligația de identificare a clienților este necesară și în cazul altor operațiuni decât cele la care se referă alin. (1), a căror valoare minimă reprezintă echivalentul în lei a <i>5.000</i> euro, indiferent dacă tranzacția se desfășoară prin una sau mai multe operațiuni <i>care par a fi legate între ele</i> .	Din rațiuni prudențiale, în contextul unei economii bazate pe numerar, se impune reducerea nivelului valorii pentru care identificarea este obligatorie <i>la efectuarea unei tranzacții. Aceasta propunere vizează relațiile cu clienții ne-titulari de cont, ocazionali, care beneficiază de servicii financiar-bancare</i>
15.	Art. 9 - (7) Autoritățile de supraveghere prudențială și cele de control financiar al persoanelor prevăzute la art. 8 emit, potrivit competenței lor, norme privind standardele de cunoaștere a clientelei.	Art. 9 - (7) Autoritățile de supraveghere prudențială și cele de control financiar al persoanelor prevăzute la art. 8 emit, potrivit competenței lor, norme privind standardele de cunoaștere a clientelei, <i>care să cuprindă prevederi referitoare la următoarele: cerințe simplificate de cunoaștere a clientelei, cerințe suplimentare de cunoaștere a clientelei, cerințe de identificare a beneficiarului real, cerințe de cunoaștere a persoanelor expuse din punct de vedere politic, abordarea pe bază de risc a clientelei.</i>	Precizarea este necesară pentru a reflecta prevederile Directivei a Treia, Capitolul 2 Customer due diligence, Art. 6 – 17, cu privire la abordarea pe bază de risc a clientelei.
16.	Art. 14. - (1) Persoanele juridice prevăzute la art. 8 vor desemna una sau mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea prezentei legi, ale căror nume vor fi comunicate Oficiului, împreună cu natura și cu limitele responsabilităților menționate.	Art. 14. - (1) Persoanele juridice prevăzute la art. 8 vor desemna, <i>în funcție de natura, volumul și complexitatea activității desfășurate</i> , una sau mai multe persoane care au responsabilități în aplicarea prezentei legi, ale căror nume vor fi comunicate Oficiului.	Propunerea reflectă prevederile Art. 34. aliniatele 1 și 2, precum și Art. 35 din Directiva a Treia referitoare la <i>stabilirea unor politici și proceduri adecvate privind cunoașterea clienților, raportarea, păstrarea evidențelor, controalele interne, evaluarea și managementul riscului, managementul</i>

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
			conformității și comunicarea, precum și prevederile din Recomandarea 15 a FATF privind programele de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.
17.	Art. 14 - (1¹) Conducerea executivă a persoanelor juridice prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a)-d), f), g) și i) dezvoltă politici interne și proceduri pentru combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv pentru asigurarea de standarde ridicate la angajarea personalului și desfășurarea de programe de pregătire profesională continuă a angajaților. Persoanele juridice prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a)-d), f), g) și i) desemnează un ofițer de conformitate, subordonat conducerii executive, care implementează procedurile de control pentru testarea sistemului.	Art. 14 - (1¹) Conducerea executivă a persoanelor juridice prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a)-d), f), g) și i) <i>răspunde de adoptarea și implementarea de</i> politici interne și proceduri pentru <i>prevenirea</i> spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv pentru asigurarea de standarde ridicate la angajarea personalului și desfășurarea de programe de pregătire profesională continuă a angajaților. Persoanele juridice prevăzute la art. 8 alin. (1) lit. a)-d), f), g) și i) desemnează un ofițer de conformitate, subordonat conducerii executive, care <i>coordonează implementarea politicilor și procedurilor interne pentru aplicarea prezentei legi.</i>	A se vedea comentariile de mai sus
18.	Art. 14. (2) Persoanele desemnate conform alin. (1) și (1 ¹) răspund pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite în aplicarea prezentei legi.	Art. 14 - (2) Persoanele <i>juridice prevăzute la Art. 8</i> răspund pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite în aplicarea prezentei legi.	Propunerea se referă la extinderea prevederii privind responsabilitățile ce decurg din prezenta lege tuturor persoanelor menționate la Art. 8, fiind o măsură de întărire a eficienței. Propunerea aliniază prezenta lege la prevederile Art. 34 și 35 din Directiva a Treia.

Nr. Crt.	Prevedere legală actuală/modificare	Propunere	Argumentație
19.	Art. 17 (1¹) Când din datele obținute rezultă suspiciuni de spălare a banilor, de finanțare a actelor de terorism sau alte încălcări ale dispozițiilor prezentei legi, autoritățile și structurile prevăzute la alin. (1) vor informa de îndată Oficiul.	Art. 17 - (1¹) Când din datele obținute rezultă suspiciuni de spălare a banilor și/sau finanțare a actelor de terorism, autoritățile și structurile prevăzute la alin. (1) vor informa de îndată Oficiul.	Art 25 din Directiva a Treia prevede ca dacă aceste de autorități descoperă date care ar putea fi legate de spălarea banilor sau de finanțarea terorismului, vor informa prompt FIU.
20.		Art. 17 - (1²) <i>Totodată, nerespectarea dispozițiilor prezentei legi, constatate în cadrul verificărilor și controalelor, vor fi transmise Oficiului.</i>	
21.	Art. 22 (2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) se sancționează cu amendă de la 100.000.000 lei la 300.000.000 lei, iar contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. b) se sancționează cu amendă de la 150.000.000 lei la 500.000.000 lei.	Art. 22 - (2) Contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. a) se sancționează cu amendă de la <i>10.000 lei (RON) la 30.000 lei (RON)</i> , iar contravențiile prevăzute la alin. (1) lit. b) se sancționează cu amendă de la <i>15.000 lei (RON) la 50.000 lei (RON)</i> .	Propunerea se referă la denominarea sumelor prevăzute de lege, <i>care a fost omisa la amendarea legii din iulie, 2005.</i>
22.	Art. 22 (3) Sancțiunile prevăzute la alin. (2) se aplică și persoanelor juridice	Art. 22 - (3) Sancțiunile prevăzute la alin. (2) se aplică <i>persoanelor fizice și juridice menționate la Art. 8.</i>	Propunerea aduce o precizare cu privire la aria de aplicabilitate a prevederilor articolului, <i>conform prevederilor Directivei a Treia, Art. 39 alin. 2, 3 și 4 coroborat cu Art. 35 alin.1 (ultimul par).</i>
23.	Introducere articol nou	Art. 28¹) <i>Autoritățile de supraveghere prudențială și cele de control financiar al persoanelor prevăzute la art. 8 emit normele conform prevederilor Art. 9 (7) în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.</i>	Propunerea se referă la necesitatea modificării reglementărilor secundare pentru a fi aliniate cu prevederile prezentei legi și cu prevederile Directivei a Treia.

Appendix 2: Independent assessment of the law proposals provided by the peer reviewer

General comment

I assume there is a substantial body of more detailed, lower legislation that implements the current draft law and many of the FATF/EU requirements. There are some basic obligations- pertaining in particular to certain principles of customer due diligence (CDD) however, which, according to FATF should be dealt with in primary or secondary legislation. As far as CDD is concerned, the obligations laid down in the present law are rather limited. Although articles

9(1) and 11 contain obligations to identify a certain category of beneficial owner (the principal in an agency relationship and the beneficiary of a transaction) these clauses do not cover the entire definition of beneficial owner as defined by FATF or by the EU, as the persons who ultimately owns or controls the customer. The controlling part is only partially covered (again the principal/agency relationship) and the ownership part (the shareholder) is not covered at all. A representative of a legal entity is not necessarily "controlled" by the shareholder- and not necessarily acting on his behalf. Therefore I would suggest inclusion of the definition of beneficial owner in the law and an obligation to identify him.

Another (though in my opinion less fundamental) issue that arises is the question of conducting ongoing due diligence which, again according to FATF, is a fundamental obligation that reporting institutions should undertake vis-a-vis their customers. I assume you intend to deal with this at a lower level, but you may wish to consider including a basic obligation to conduct ongoing due diligence on your customer in this law.

Specific comments

Ad 1- This makes good sense assuming this also implies including enhanced due diligence obligations when entities are dealing with PEPs.

Ad 2- This is a sensible proposal. Not all employees of a reporting entity have sufficient knowledge/expertise to always recognize whether something is truly suspicious or not. As phrased currently the compliance officer seems little more than a collection point of STRs. It is in the interest of enhancing the quality of reports submitted to the FIU to ensure the compliance officer has a filtering function as proposed.

Ad 3- Do you mean 24 hours or one working day? If the former, how will you deal with this if a report is submitted to you just before the weekend or a holiday?

Are you sure that in those cases you will be able to gather sufficient information to determine whether it is suspicious or not? Or do you intend to use the extension in that case? But will 72 hours then be sufficient? I assume this reduction has been suggested by financial institutions who fear repercussions when not-executing or delaying a transaction, but the real issue is whether you feel that these suspension periods are sufficient. for the FIU to do its work properly Unfamiliar with the Romanian situation I cannot judge that- but I do think you do need evidence showing that indeed you can

gather the information within the time frame proposed. The mere fact that financial institutions are exerting pressure is not sufficient. This has to be a workable proposal.

Ad 4- I assume this does not in any way relate to physical transportation of cash across (soon to be) EU borders (ref Reg EC no 1889/2005). In that case this seems a sensible increase of the threshold. I could imagine that indeed the current threshold generates a lot of information that the FIU cannot use.

Ad 5- Again considering the lack of urgency of this information, there are good reasons to extend the reporting time period

Ad 6- This is a sensible proposal.

Ad 7- I would certainly consult with your financial institutions in drawing up the reporting form- because consultation on these matters is always a good idea. The question is whether you need to lay this down in law. I cannot see a potential for it having any negative side effects, so in that sense I suppose there is no down side, but do you really need to have it in the law?

Ad 8- This is a sensible proposal- the question is whether, if the case ever comes to court, the judge will uphold the nondisclosure.

Ad 9- Providing more detailed and more frequent information to the private sector should always be encouraged. The question, again, is whether the FIU has sufficient capacity to do so. The core functions of an FIU (receipt, analysis and dissemination of STRs) will always take precedence. Though it is certainly essential that the FIU provide feedback, one must be careful not to impose obligations it cannot fulfill. Lack of knowledge of the specific circumstances prevent me from answering this question, but I would make sure that the FIU is confident it can meet this obligation before imposing it.

Ad 10- See remarks related to 9

Ad 11- Phrased like this, I don't think the proposed exemption is acceptable. There can be no blanket exemption of liability for failure to execute a transaction, it should obviously be related to the suspicion of money laundering or terrorist financing. I am not sure the article 7, as currently phrased, does not already cover what you aim to achieve by this addition. The non-execution or delayed execution of the transaction will, I assume, always be related to the submission of information in good faith (ie the submission of an STR). If it is not (and I cannot readily think of an example), then you should consider whether you would want the financial institution to be protected in those situations. I would certainly insist on the "good faith" element. Having dealt with this issue in my former job quite extensively, I would suggest you ask the financial institutions (again I assume this proposal comes from them) why the current provision is not sufficient under Romanian law (the fact that France and Austria have apparently included it in their legislation is not relevant in this regard), whether this has ever been a real issue for them (in which they were held liable or a law suit was threatened) and if not, what concrete situations they envisage in which inclusion of these proposed words would be relevant.

Ad 12- I cannot comment on prudential considerations but I have no reason to assume this would not be a sensible proposal.

Ad 13- The risk based approach is one of the novelties introduced by the 2003 FATF 40 and the third EU Directive. Although it takes more effort and thought to implement, ultimately the result is that one can apply a "light touch" to the manifold low risk situations that occur, and that is in the interest of not unduly hampering business. If

Romania has the capacity to implement the risk based approach, I would certainly encourage it to do so.

Ad 14- As far as I can see article 14 already allows for the assignment of "several persons" (art 14 (1)) with responsibilities in applying the present law.

Ad 15- Indeed the current enumeration of responsibilities is rather limited and a slight elaboration may be in order.

Ad 16- When reading the article, I was wondering why certain reporting entities had been excluded so the proposal seems most appropriate. I see no reason for exclusion of certain reporting entities and I thus agree that it is sensible to make reference to all institutions under art 8, not just some of them.